

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽEMYNA“
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS
APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno lopšelio-darželio „Žemyna“ (toliau – Lopšelis-darželis) Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis patvirtintomis LR Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, LR Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-625 „Dėl rekomendacijų mokykloms dėl smurto artimojoje aplinkoje atpažinimo kriterijų ir veiksmų, kilus įtarimui dėl galimo smurto artimojoje aplinkoje“.

2. *Tvarkos aprašo tikslas* – padėti įstaigos bendruomenei sukurti vaiko asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Lopšelyje-darželyje, kurioje vaikai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė yra išklausa ir vertinama. Psichologinė vaikų savijauta ir saugumas Lopšelyje-darželyje susijęs su emocine ugdytinių, lopšelio-darželio darbuotojų, tėvų (toliau – Lopšelio-darželio bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą lopšelyje-darželyje.

4. *Prevencija* Tvarkos apraše suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

5. *Intervencija* Tvarkos apraše suprantama kaip Lopšelio-darželio vadovo, pavaduotojų, auklėtojų, priešmokyklinio ugdymo pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių pagrindų įstatyme.

7. *Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:*

7.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir

formos;

7.2. kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

7.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną vadovauja Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių pedagogai, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, o ją vykdo visi Lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

9. Lopšelio-darželio darbuotojų pareigybių aprašuose numatoma atsakomybė už emociškai saugios ugdymosi aplinkos puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias.

10. Lopšelyje-darželyje puoselėjamos vertybės, kurias atitinka visų darbuotojų elgesys ir veikla: pagarba, atsakomybė, bendruomenės narių partnerystė, demokratiškumas, nuolatinis mokymasis ir sveika gyvensena.

11. Lopšelio-darželio vadovas yra atsakingas už smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, pristatymą bendruomenei.

12. Su Lopšelio-darželio nustatyta Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi Lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

13. Lopšelyje-darželyje Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip 3 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – Vykdytojų grupė). Lopšelio-darželio vadovas Vykdytojų grupės nariais paskiria 3 ar daugiau Vaiko gerovės komisijos narius, kurie kasmet:

13.1. surenka apibendrintus duomenis iš grupių auklėtojų, priešmokyklinio ugdymo pedagogų ar kitų atsakingų darbuotojų dėl lopšelyje-darželyje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę;

13.2. remiantis tyrimų ir analizės duomenimis, parengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą ar rekomendacijas Prevencinio ugdymo kūrybinei grupei;

13.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių plano turinį ar rekomendacijas Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

13.4. teikia siūlymus Lopšelio-darželio vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kt. klausimais;

13.5. esant reikalui teikia siūlymus Lopšelio-darželio vadovui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

13.6. atlieka kitus Lopšelio-darželio Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

14. Lopšelio-darželio darbuotojai, vykdydami veiklas, skirtas smurto ir patyčių prevencijai, bendradarbiauja su ugdytinių tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėje esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

15. Lopšelyje-darželyje grupių auklėtojai, priešmokyklinio ugdymo pedagogai nuosekliai ir reguliariai vykdo ugdytinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą: ugdomi vaikų savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo it kt. socialiniai įgūdžiai.

16. Lopšelyje-darželyje siekiant kokybiško socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo, bendruomenės narių sąmoningumo didinimo, tėvų skatinimo dalyvauti kuriant saugią ugdymosi aplinką, veikia lopšelio-darželio vadovo įsakymu patvirtinta Prevencinio ugdymo kūrybinė grupė, atsakinga už prevencinės programos ar plano įgyvendinimą.

17. Lopšelio-darželio vadovo įsakymu patvirtintos Raiškos ir dorinio ugdymo kūrybinė grupė ir Sveikos gyvensenos, ekologinio ugdymo kūrybinė grupė įgyvendina programas, kurių priemonės orientuotos į įstaigos pozityvaus mikroklimato kūrimą, asmenybės ūgčiai palankios aplinkos kūrimą, bendruomenės bendravimo ir bendradarbiavimo kompetencijų vystymą.

18. Lopšelio-darželio pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją vaikų socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

19. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

19.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias, smurtą – nutraukia bet kokius tokią įtarimą keliančius veiksmus;

19.2. primena lopšelio-darželio nuostatas ir elgesio taisykles;

19.3. jei reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Lopšelio-darželio darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba).

20. Darbuotojas apie įtariamą ir/ar įvykusias **patyčias** informuoja grupės auklėtojus, priešmokyklinio ugdymo pedagogus ir/ar Lopšelio-darželio vadovą, tiesiogiai informuoja vieną iš Vykdyto grupės narių, kartu pateikia užpildytą **pranešimo apie patyčias ir/ar smurtą formą (priedas Nr. 1)**.

21. Grupės auklėtojas, priešmokyklinio ugdymo pedagogas pastebėjęs ar gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias **patyčias** skubiai aiškinasi situaciją, kalbasi su dalyviais, tėvais, stebi situaciją. Pastebėjus, kad patyčios kartojasi, užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 1) ir perduoda Vykdyto grupės nariui ar Vaiko gerovės komisijos pirmininkui. Užpildytą formą priėmęs asmuo, ją registruoja Patyčių registracijos žurnale ir imasi spręsti patyčių situaciją. Esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos sušaukimą, kuri informuoja Lopšelio-darželio vadovą, numato veiksmų planą ir imasi spręsti situaciją.

22. Darbuotojas apie įtariamą ir/ar įvykusį **smurto atvejį** informuoja Lopšelio-darželio vadovą ar jo įgaliotą asmenį - vadovaujasi **darbuotojų veiksmų seka, įtarus, kad vaikas/darbuotojas galimai patyrė smurtą artimojoje aplinkoje/Lopšelio-darželio aplinkoje (priedas Nr. 2)**, pateikia užpildytą **pranešimo apie patyčias ir/ar smurtą formą (priedas Nr. 1)**.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „ŽEMYNA“
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS IR/AR SMURTĄ FORMA**

(Pranešimo data)

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias ir/ar smurtą:	
Kas pranešė apie patyčias ir/ar smurtą:	
Kada įvyko patyčios ir/ar smurtas (data, val.):	
Kur įvyko patyčios ir/ar smurtas:	
Kokia patyčių ir/ar smurto forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<ol style="list-style-type: none">Fizinės: užgauliojimas veiksmais (stumdymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, plaukų pešiojimas, žnybimas, daiktų atiminėjimas ir pan.);Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, veido mimika, ignoravimas, siekiant parodyti, kad yra nepageidaujamas ar atstumiamas;Elektroninės: socialiniuose tinkluose, kitose vietos internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių ar elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbiuose, asmeninio gyvenimo detalių viešinimas ir pan.);Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

Duomenys apie patyčių ir/ar smurto dalyvius:

Asmens, vaiko, patyrusio patyčias ir/ar smurtą vardas, pavardė, amžius, grupė:	
Asmens/ų, vaiko/ų, kuris/ie tyčiojosi ir/ar smurtavo vardas, pavardė, amžius:	
Asmens/ų, vaiko/ų, stebėjusio patyčias ir/ar smurtą vardas, pavardė, amžius:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Darželio pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių/smurto situacijoje:

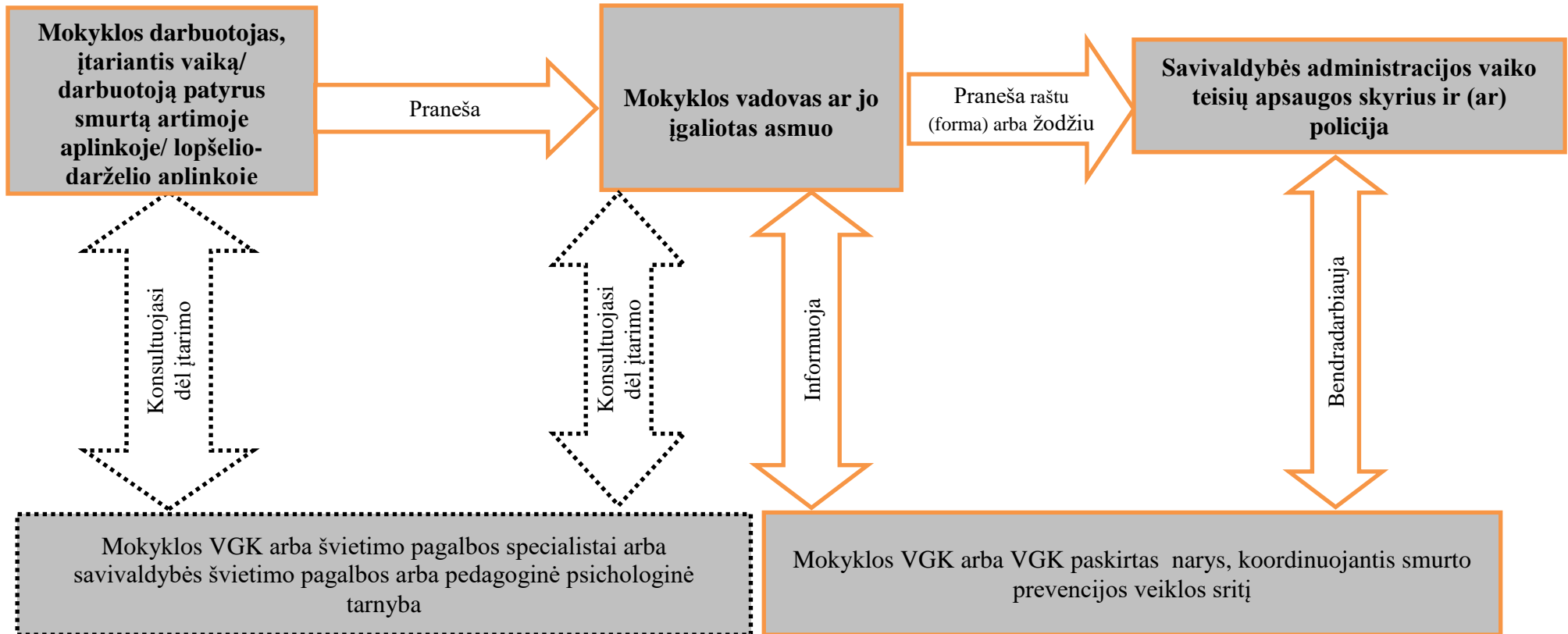
--

Užpildžiusio asmens vardas, pavardė. parašas

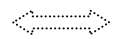
Veiksmų po patyčių/smurto įvykio, planas su:

Asmeniu, vaiku patyrusiu patyčias/smurta:	
Asmeniu, vaiku, kuris tyčiojosi/smurtavo:	
Stebėtojai:	
Patyčių/smurto dalyvių tėvais (globėjais):	
Kitais Lopšelio-darželio darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

**LOPŠELIO-DARŽELIO DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ SEKA, ĮTARUS, KAD VAIKAS/DARBUOTOJAS GALIMAI PATYRĖ
SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE/LOPŠELIO-DARŽELIO APLINKOJE**

Paaikškinimai

rekomenduojami (prireikus) veiksmai

privalomi veiksmai